

A METÁR és az új Megújuló Irányelv

Változások a hazai és nemzetközi megújulóenergia- szabályozásban

Varga Katalin

Zöldgazdaság szakértő

MÉGNAP - Napenergia-hasznosítás az épületgépészetben 2017

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

Tartalom

1. Uniós támogatáspolitikai változások
 - A. 2014/C 200/01 Iránymutatás
 - B. Új Megújuló Irányelv tervezet (RED II)
2. Hazai változások a megújulók szabályozásában
 - A. METÁR
 - B. Egyéb változások

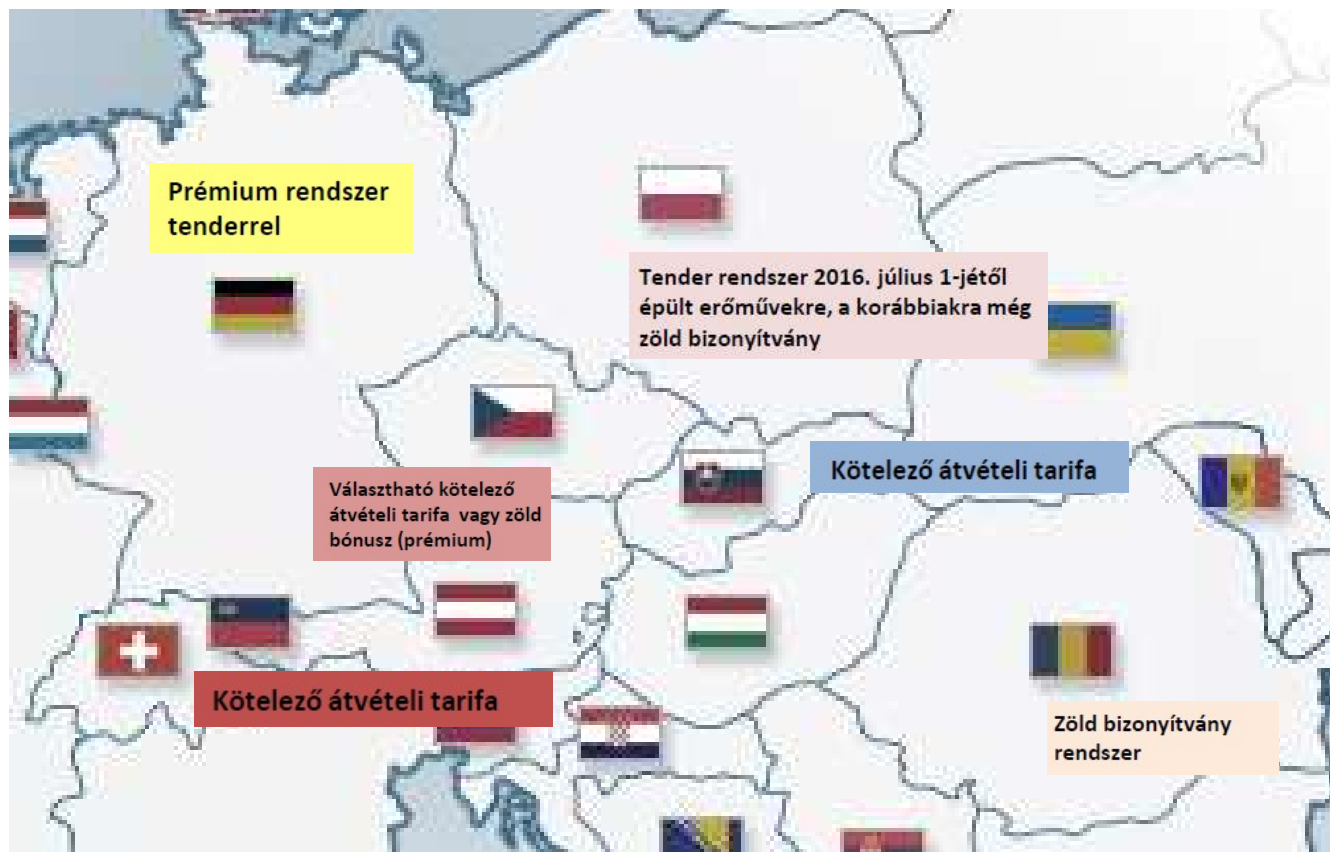

Uniós támogatáspolitikai változások

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

Zöldáram támogatási rendszerek a régióban

Forrás: RES Legal adatbázis

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

Támogatási rendszerek áttekintése

- Kötelező átvételi tarifa (feed-in tariff)
 - Átvételi árak téves megállapítása esetén túltámogatáshoz vezethet
 - A Bizottság a kivezetését ajánlja
- Kvóta-rendszerek
 - Kötelező megújulóenergia-kvóta
 - Zöldbizonyítványok kereskedelme
- Prémium-rendszerek (feed-in premium)
 - Piaci értékesítés, ezen felül prémium típusú támogatás
 - Lebegő vagy fix prémium
- Versenyeztetési eljárások
 - Támogatások piacbarát, költséghatékony odaítélése (legolcsóbb ajánlat nyer)
 - Technológiák közti verseny
 - Fejlődő technológiák hátrányban
- Beruházási támogatás
- Adómentesség/adókedvezmény

Átalakuló támogatási rendszerek

Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról, 2014/C 200/01 számú bizottsági közlemény

- 2016. január 1-jétől jelentősen megváltoztatja a zöldáram-termelés korábbi támogatási szabályait (**új támogatási rendszerekre**)
- Célja: megújuló energiaforrásból származó villamosenergia-termelés **piaci integrációjának** ösztönzése
 - a támogatást a **piaci áron felül** fizetett felárként kell nyújtani, amennyiben a termelők közvetlenül a piacon értékesítik a villamos energiát;
 - a kedvezményezetteknek **szokványos kiegyenlítési feladataik** vannak, amennyiben vannak likvid, napon belüli piacok;
 - intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy a termelőket ne ösztönözze semmi arra, hogy **negatív árak** esetén is termeljenek villamos energiát.
- Fő szabály szerint új támogatás csak **versenyeztetéses (tendereztetéses)** ajánlattételi eljárásban nyerhető majd el 2017-től.

➔ METÁR

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

Téli Csomag

- 2016. november 30-án jelent meg a Bizottság közleményeként
- „Clean Energy for all Europeans” – Tiszta energia minden európainak
- Fő célok: energiahatékonyság növelése, EU világszintű vezető szerepe a megújuló energiák terén, fogyasztóközpontú átmenet a tiszta energiagazdaságba

Az ún. Téli Csomag részei többek között:

- Új megújuló irányelvre vonatkozó javaslat (ún. RED II)
- Új energiahatékonysági irányelvre vonatkozó javaslat (ún. EED II)

2030-as uniós klíma- és energiacélok:

40%-os ÜHG csökkentés 1990-hez képest

27%-os megújuló-résarány

30%-os csökkentés a referencia-alaphoz képest
(primerenergia-felhasználáson belül)

RED II. - Helyzetértékelés

- A jelenlegi intézkedésekkel a 27%-os EU-s cél elérése nem biztosított (a mai intézkedésekkel 24,3% várható 2030-ra)
- A megújuló energia beruházások az EU-ban 2011 óta 60%-kal csökkentek, amely csak részben magyarázható a technológiai költségek mérséklődésével
- A megújuló energia térnyerése Európában villamos energia központú: 13 százalékpontos növekedés az elmúlt 10 évben (a hő esetén 7)
- Fosszilis energiahordozók externális költségei nem jelennek meg
- A hőpiacok szétaprózottságából eredő szabályozási nehézségek
- A távhő infrastruktúrához való hozzáférés korlátai
- Megélnék-e a megújulók kizárólag a piacról?
 - Az árampiaci integráció javítása és az erősödő klímapolitikai szabályozás lehetővé teszi-e - az érett technológiák esetében - a támogatások kivezetését 2030-ra

Forrás: REKK

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

RED II. - Fókuszok

- Költséghatékonyság
 - Szektorok között: a hűtés/fűtés szektor jelenlegi és előrejelzett részesedése nincs összhangban a költséghatékony dekarbonizációs célokkal
 - Országok között: eltérő megújuló potenciálok, eltérő tőkekötségek, eltérő csatlakozási és adminisztratív költségek
 - Költséghatékony támogatási rendszerek kialakítása: Megújuló villamosenergia-szektor esetében a technológiai potenciálokat és a technológiai érettséget nem veszi teljes mértékben figyelembe a támogatási rendszer
- Lakossági részvétel/ információ

RED II. (Javaslatok)

1. Villamos energia: Beruházói biztonság növelése, piacintegráció
 - Elsőbbségi hozzáférés megszüntetése (kikerül a RED-ből)
 2. Fűtés-hűtés: A megújuló hő arányának 1 százalékpontos növelése évente; a kötelezettek kijelölése tagállami hatáskör;
 - Fizikai bekeverés (biogáz a gázhálózatba)
 - Megújuló hőtermelés megvalósítása (pl. épületekben, ipari folyamatokban)
 - Harmadik fél által megvalósított beruházásból eredő megújuló hőtermelés megvétele és elismertetése
 3. Távhő: a megújuló és hulladékégetésből származó hő termelőinek diszkriminációmentes hozzáférése a távhőrendszerekhez: a kapacitáshiány miatt visszautasítás korlátozott – a fosszilizsek kiszoríthatóak
 4. Közlekedés: élelmiszer alapú bioüzemanyagok fokozatos kivezetése
 5. Támogatási rendszerek: kötelező részleges megnyitás tagállamok előtt
 6. Fogyasztók bevonása, informálása („prosumer” szemlélet, „saját megújulóenergia-fogyasztók”, „megújulóenergia-közösségek”)
 7. Egyablakos ügyintézés 2021-től
 8. Biomassza fenntarthatósági szabályok szigorítása
-

Winter package kapcsolódási pontok

Energiaunió Irányításáról szóló Rendelet (Governance):

- Formája: Rendelet (azonnal hatályos)
- Célja: a 2030-as uniós szintű célok elérésének biztosítása
- **Integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek**– egységes tervezés (ÜHG csökkentés, energiahatékonyság, megújuló energiák)
 - A jelenlegi mintegy 50 tervezési/beszámolás kötelezettséget váltja ki
- Ha 2023-ban az uniós megújuló arány nem éri el a 2020 és 2030 közötti lineáris pálya aktuális értékét, akkor a tagországoknak:
 - Növelni kell a energiaszolgáltatók megújuló hő kötelezettségét
 - Növelni kell a korszerű bioüzemanyag bekeverési kötelezettséget
 - Bizottság által felügyelt megújuló energia projekteket finanszírozó alapba kell befizetniük
- A tagországoktól elvárt pótlólagos intézkedések figyelembe veszik a 2030-as célhoz való addigi hozzájárulás mértékét
- A kötelező 2020-as megújuló arány „elvesztése” esetén szintén a fenti alapba kell befizetni

Winter package kapcsolódási pontok

Market design

- Kihívások:
 - dekarbonizáció, új technológiák, piacintegrációs akadályok megszüntetése
 - Villamosenergia-piacok rugalmasabbá tétele
 - Kereslet oldali rugalmasság növelése
- Fogyasztók/aggregátorok/energiaközösségek szervezett piaci részvételének lehetősége (kereskedelmi szabályzatok megfelelő módosítása)
- Végfelhasználói árak hatósági szabályozása nem megengedett
- Saját felhasználás/ energiaközösségek: megfizetik a költségeket tükröző rendszerhasználati díjakat, külön-külön a betáplált ill. elfogyasztott energiamennyiség tekintetében. (15. cikk)
- Egyéb javaslatok (fogyasztó *jogosult* kereslet oldali szabályozásra, valós árú szerződések megkötésére, okos mérő felszerelésére, stb.)

Hazai változások a megújulóknak szabályozásában

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

A METÁR bevezetésének folyamata

- Régóta igény a piaci szereplők részéről a megújuló energia támogatási rendszer átalakítása
- 2014/C 200/01 EU Iránymutatás
- Cél: a megújuló energiára vonatkozó 2020-as célkitűzések költséghatékony teljesítése
- A METÁR csak az új belépőkre vonatkozik
- A KÁT-kérelmek beadási határideje 2016. december 31.

A METÁR jellemzői

- A megújulóenergia-termelő a piacon értékesít, viseli a kiegyenlítési költségeket.
 - A támogatás a piaci áron felül fizetett felárként kerül meghatározásra.
 - Támogatott ár = piaci referencia ár + prémium
 - Prémium támogatás:
 - Kötelező: legalább 0,5 MW-os erőművek és szél erőművek, kivéve demonstrációs projektek
 - Választható: kötelező átvételre jogosult erőműveknek (támogatott ár = zsinór kötelező átvételi ár) – kötelező átvétel helyett
 - Pályázati eljárással kiosztható prémium támogatás: min. 1 MW-os erőművekre és szél erőművekre (kivéve demonstrációs projektek)
 - Barna prémium: biomassza/biogáz erőművek megtérülés utáni továbbműködtetésére, támogatás megállapítása évente
 - Kötelező átvétel: marad 50-500 kW-ig és a demonstrációs projektekre
 - Háztartási méretű kiserőművek (<50 kW): marad a szaldó elszámolás
-

METÁR fogalmi rendszer

Kötelező átvételi rendszer (KÁT)

Új belépő 0,5 MW
alatti, valamint
demonstrációs
projektek

Kötelező
átvételi ár
Korm. Rend.

Prémium rendszer

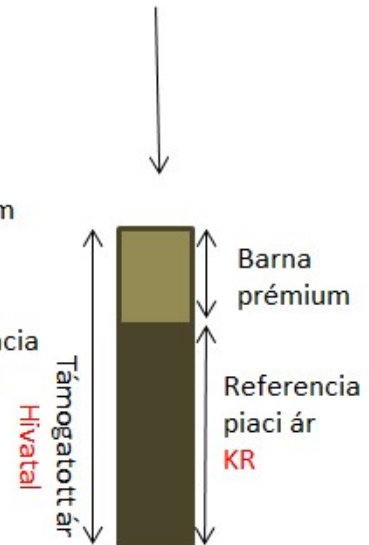
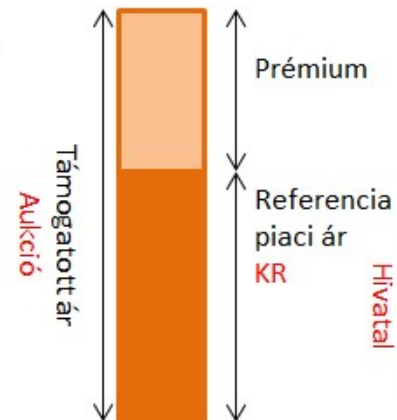
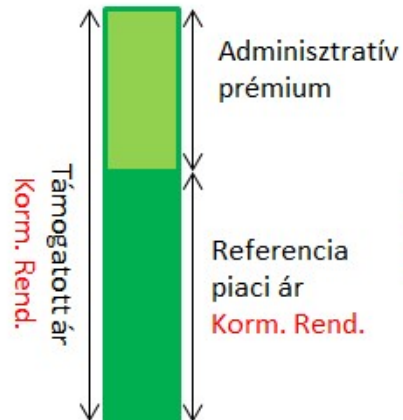
Zöld prémium
(Új belépők)

Barna prémium*
(Megtérülés utáni szilárd
biomassza, biogáz)

* Másféle számítási mód
amennyiben fosszilis és alternatív
tüzelőanyag felhasználására
egyenként alkalmas az erőmű

Pályázat nélkül
500kW – 1MW

Pályázat
1MW és felette, valamint
minden szélerőmű

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG

A METÁR jogszabály-csomag

- A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. Törvény (VET) módosítása
 - METÁR elindult 2017. január 1-jén, csökkentett tartalommal
- Kormányrendeletek
 - METÁR – 165/2016. Korm. Rendelet
 - KÁT lezárása – 166/2016. Korm. Rendelet
- NFM rendeletek
 - Pályázati rendszer szabályai, új támogatási jogosultságok korlátai – 62/2016 (XII. 28) NFM rendelet
 - A működési támogatás finanszírozásához szükséges pénzeszköz mértékének megállapítási módjára – 63/2016 (XII. 28) NFM rendelet
- 17/2016 (XII. 21) MEKH rendelet
 - Pályázati rendszer alá nem tartozó támogatások megállapítása

Kis METÁR

- A METÁR **2017. január 1-én** elindult
- A prenotifikáció zajlik, így a METÁR **csökkentett tartalommal** indul a *651/2014/EU bizottsági rendelet (csoportmentességi rendelet)* alapján egyelőre
 - Nem vezethető be a biomassza/biogáz erőművek fenntartását szolgáló **barna prémium**;
 - Nem vezethető be a **demonstrációs projektek** támogatása;
 - A megtérülési ráta (**diszkontráta**) nem lehet nagyobb a releváns swapkamatláb 100 bázisponttal növelt összegénél (azaz a maximális értéke jelenleg 3,13%);
 - A kiosztott támogatás vállalkozásonként és **projektenként** nem haladhatja meg a 4 500 MFt-ot;
 - A METÁR **teljes támogatási kerete** nem lehet több 45 Mrd Ft-nál.

A fenti korlátozások a Bizottság jóváhagyása esetén feloldhatóak.

METÁR pályázatok

62/2016. (XII. 28.) NFM rendelet a megújuló energiaforrásból származó villamos energia termelési támogatás korlátairól és a prémium típusú támogatásra irányuló pályázati eljárásról

- Hatályos: 2017. január 1.-től
- A pályázatok lebonyolítója a Hivatal
- Az energiapolitikáért felelős miniszter előzetesen meghatározza a pályázati kiírás fontosabb elemeit:
 - a) **kiírandó mennyiség** és esetlegesen a hozzá kapcsolódó kifizetési korlát;
 - b) az egyes **technológiákra vonatkozó** esetleges legalacsonyabb és legmagasabb mennyiségi korlátok, valamint a minimális mennyiségekhez tartozó esetleges kifizetési korlátok;
 - c) az **egyes elosztói területekre vonatkozó** esetleges legmagasabb mennyiségi korlátok az időjárásfüggő technológiák (nap- és szélenergia) vonatkozásában;
 - d) a teljes pályázatra vagy az egyes technológiákra vonatkozó **legmagasabb ajánlati ár**;
 - e) a **kereskedelmi üzem kezdetére** vonatkozó határidők valamennyi pályázóra vagy az egyes technológiákra vonatkozóan.
- Ezek csak rugalmasságot biztosító **lehetőségek**.
- Egy körös, ajánlati áras (pay as bid) aukció
 - A támogatott árra vonatkozó ajánlaton kívül nincs más értékelési szempont
 - Bizonyos előfeltételeknek meg kell felelni a pályázónak/pályázatnak
- Rendeletben meghatározott maximális éves kifizetések

A MEKH rendelet

A Hivatal feladatai

- Kötelező átvételre és adminisztratív prémiumra vonatkozóan
 - Támogatási időtartam,
 - Támogatás alá eső maximális mennyiség,
 - Megvalósítási időtartam meghatározása a támogatási jogosultsághoz kapcsolódóan.
- Benchmark értékek meghatározása a jellemző beruházásokra
 - Benchmark értékek és a számítási paraméterek felülvizsgálata évente
 - Napelemekre félévente
 - Rendkívüli felülvizsgálat lehetséges indokolt esetben
- Egyéb állami támogatás esetén csökkentés a támogatás intenzitása alapján
- Egyedi vizsgálat a kevésbé jellemző esetekre
 - A rendeletben meghatározott módszertan alapján
 - Indokoltsági vizsgálattal
- Módszertan: diszkontált cash-flow számítás
 - A jelenleg közzétett módszertani útmutatóhoz hasonlóan (lásd MEKH honlap)

Egyéb jogszabályi változások

- Műszaki rendelet
 - 55/2016 (XII. 21.) NFM rendeletet a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételeinek műszaki követelményeiről.
- Elosztói teljesítménydíj
 - 7/2016 (X.13.) MEKH rendelet a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól
 - 10/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól
 - 15/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak mértékéről

HMKE elosztói teljesítménydíj

Ez a díjfajta a **rendszerhasználati díjak** egyik eleme (és nem adó jellegű teher!), s a villamos energia **elosztó társaságok** bevételeit képezi.

A HMKE-vel rendelkező, profil elszámolású felhasználó **elosztói teljesítménydíjat** köteles fizetni, ha a HMKE

- Üzembe helyezésének szándékáról szóló **igénybejelentésnek** az illetékes elosztóhoz történő **benyújtása**, vagy
- a **névleges teljesítmény megnövelése**

2017. március 31. utáni időpontban történik.

Nem kell elosztói teljesítménydíjat fizetni akkor,

- ha a HMKE egyáltalán **nem táplál vissza a hálózatba**, vagy/és
- ha **4 kW-nál nem nagyobb** a névleges hatásos teljesítménye.

A 4 kW-nál nagyobb hatásos teljesítményű HMKE esetében a **4 kW feletti teljesítménymagyság alapján** kell megfizetni a teljesítménydíjat.

HMKE elosztói teljesítménydíj

A szabályozás szerint a **fizetendő teljesítménydíj arányosan csökkenthető a saját célú felhasználási arány növelésével.**

- Amennyiben a HMKE-vel rendelkező felhasználó saját célú felhasználási aránya növekszik, azaz a felhasználó csökkenti a hálózatra táplált energia részarányát, úgy csökken az elosztói teljesítménydíj. Az RHD szerkezetének ez irányú változtatása tehát az új HMKE tulajdonosokat ösztönzi majd a saját célú felhasználás arányának növelésére (pl.: a napelem megfelelőbb méretezésével vagy a termelt energia tárolásával).
- A saját célú felhasználási arány meghatározása feltételezi a HMKE termelésének mérését.

Az **elosztói teljesítménydíj elszámolási időszaka 1 év**, de az éves díjat 12 egyenlő részletben, havonta kell megfizetni.

A HMKE-kre vonatkozó **teljesítménydíj mértéke jelenleg nulla forint**, azonban ez a későbbiekben változhat.

HMKE elosztói teljesítménydíj

A bevezetés indokai:

- A HMKE-k száma és beépített teljesítménye az utóbbi években jelentősen megnövekedett, **évente átlagosan megduplázódott**. Ennek kapcsán élesebbekké váltak a jelenlegi mérési és elszámolási rendszer problémái is.
- **Mérési szempontból** elsősorban az jelent problémát, hogy a jelenleg alkalmazott ún. ad-vesz mérők nem tudnak adatot szolgáltatni a HMKE által termelt villamos energia mennyiségéről, ami mind a rendszerhasználati díjak okozathelyes megállapítását, mind a villamosenergia-rendszer működtetését és tervezését nehezíti.
- **Elszámolási szempontból** az éves szaldó elszámolás következtében a HMKE-t is üzemeltető felhasználó által a forgalomarányos rendszerhasználati díjak révén a hálózati engedélyeseknek megfizetett összeg sok esetben 0-ra csökken, miközben a rendszert továbbra is igénybe veszik. Ez azt is jelenti, hogy a HMKE-t üzemeltető felhasználók is élvezik a közcélú hálózat létéből fakadó előnyöket, miközben alig járulnak hozzá annak működési és fejlesztési költségeihez.
- A **villamosenergia-rendszer működtetésének költségeit** a HMKE alapvetően **nem feltétlenül csökkenti**, sőt a megújuló energiaforrást felhasználó HMKE-k terjedésével a villamosenergia-rendszer működtetésének költségei (elsősorban a tartalék-kapacitások és a kiegyenlítő energia költségeivel kapcsolatban) összességében még akár emelkedhetnek is.

Köszönöm a figyelmüket!

Varga Katalin

vargak@mekh.hu

www.mekh.hu

ELLÁTÁSBIZTONSÁG • MEGFIZETHETŐSÉG • ÉLETMINŐSÉG